

PARTER**Kärande**

Christian Ott
Friedelstrasse 34
120 47 Berlin
Tyskland

Ombud: Advokat Torbjörn Lundquist
Advokatbyrå Torbjörn Lundquist
Kungsgatan 37
111 56 Stockholm

Svarande

Stockholms universitet
106 91 Stockholm

Ombud: Chefsjurist Markos Stavroulakis och Carl-Axel Holmberg
c/o Stockholms universitet
106 91 Stockholm

DOMSLUT

1. Stockholms universitet ska till Christian Ott betala 726 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från den 8 augusti 2018 till dess betalning sker.
 2. Vardera parten ska stå för sin rättegångskostnad.
-

BAKGRUND

Christian Ott var fram till hösten 2017 professor vid California Institute of Technology (Caltech). I november 2017 ansökte han om ett postdoktorstipendium hos Nordiska institutet för teoretisk fysik (Nordita) som tillhör Stockholms universitet. I ansökningsbrevet uppgav Christian Ott bland annat att han fyra år tidigare gjort ett misstag i sin handledning av studenter på Caltech, vilket lett till disciplinåtgärder, och att han nu önskade starta om på en annan institution.

Den 22 december 2017 träffade Christian Ott och Stockholms universitet ett avtal om att Christian Ott under två års tid skulle vara postdoktorstipendiat vid Nordita (stipendieavtalet), under vilken tid en ersättning om 30 250 kr per månad skulle utgå. Dessutom skulle en (engångs) omkostnadsersättning om 25 000 kr utbetalas. Det rörde sig inte om ett anställningsavtal.

Den 13 januari 2018 kontaktade Norditas föreståndare Hans Hansson Christian Ott och uppgav att Nordita inte kunde stå kvar vid det träffade avtalet. Vid ett möte på Stockholms universitet den 29 januari 2018, där bland andra Christian Ott och dennes juridiska ombud samt Hans Hansson och personalchefen vid Stockholms Universitet Marie Högström närvarade, diskuterades hur den uppkomna situationen skulle kunna lösas. Från Stockholms universitets sida presenterades ett utkast till anställningsavtal från Åbo universitet, där Christian Ott hade erbjudits en tjänst som "senior researcher" under en tvåårsperiod. Några dagar efter mötet reste Christian Ott till Åbo och skrev på anställningsavtalet (Åboavtalet). Efter en kort tid – innan Christian Ott hunnit tillträda tjänsten – sa Åbo universitet upp anställningsavtalet.

En huvudfråga i målet är om parterna träffat en förlikning som innebar att Åboavtalet skulle ersätta stipendieavtalet, varigenom hävningen av stipendieavtalet inte skulle få några rättsverkningar. Parterna är överens om att det är Stockholms universitet som har bevisbördan för att ett sådant avtal har träffats.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Christian Ott yrkar att Stockholms universitet ska förpliktas att till honom betala skadeståndsersättning om 856 000 kr (varav 751 000 kr avser skadestånd på grund av hävningen av stipendieavtalet och 105 000 kr avser annat skadestånd) jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från dagen för delgivning av stämmingsansökan (den 8 augusti 2018) till dess betalning sker.

Stockholms universitet bestrider yrkandet. Det vitsordas att kontraktsvärdet uppgått till 726 000 kr. Därutöver vitsordas yrkad ränta som skälig i och för sig.

Parterna yrkar även ersättning för sina rättegångskostnader.

GRUNDER**Christian Ott**

Stockholms universitet har agerat vårdslöst genom att häva stipendieavtalet utan rättslig grund, med motiveringen att det skulle solka ned Stockholms universitets vetenskapliga anseende om Christian Ott fick fullfölja avtalet. Därigenom har Christian Ott rätt till ersättning för den skada som avtalsbrottet har vållat honom. Denna uppgår till 751 000 kr, vilket är det totala värdet av stipendieavtalet (30 250 kr i 24 månader samt en engångsersättning om 25 000 kr).

Därutöver har Christian Ott rätt till ersättning för ren förmögenhetsskada enligt principen om culpa in contrahendo/contractu, eftersom Stockholms universitet genom de kontakter som Hans Hansson tog efter att stipendieavtalet ingåtts brutit mot den lojalitetsplikt som Stockholms universitet haft gentemot Christian Ott. Kontakterna resulterade i den grundlösa hävningen, vilken i sin tur gett aktivister vid Åbo universitet näring att starta den smutskastningskampanj mot Christian Ott som fick till

följd att Åbo universitet hävde anställningsavtalet. Det föreligger adekvat kausalitet mellan Stockholms universitets brott mot lojalitetsplikten samt dess avtalsbrott och den skada som Christian Ott lidit, eftersom det låg i farans riktning att även Åboavtalet skulle komma att hävas på grund av det som Stockholms universitet angett som skäl för sin hävning, vilket också skedde. Den skada som uppstått är de kostnader som Christian Ott haft för omskolning, då han efter uppsägningen av avtalen från Stockholms och Åbo universitet inte längre kan arbeta inom sitt forskningsfält. Han har betalat sammanlagt 11 500 USD för en datautbildning, vilket efter omräkning motsvarar 105 000 kr.

Stockholms universitet

Christian Ott kan inte rikta krav mot Stockholms universitet på grund av otillåten hävning, eftersom parterna träffat ett förlikningsavtal som innebar att Åboavtalet ersatte stipendieavtalet. Vid mötet den 29 januari 2018 var parterna överens om att Christian Ott mot en betalning om 30 000 kr från Stockholms universitet samt den erbjudna tjänsten i Åbo inte längre kunde kräva något enligt stipendieavtalet. Genom att anställningsavtalet med Åbo undertecknades av Christian Ott blev förlikningsavtalet med Stockholms universitet gällande. Anställningsavtalet med Åbo och stipendieavtalet med Stockholms universitet är ömsesidigt uteslutande, då Christian Ott inte kunde inneha tvåårsförordnanden på båda ställen samtidigt.

För det fall tingsrätten skulle finna att ett förlikningsavtal med det angivna innehållet inte träffats vitsordas att det i sådant fall rörde sig om en otillåten hävning av stipendieavtalet från Stockholms universitets sida och att den skada Christian Ott i sådant fall lidit uppgår till 726 000 kr (30 250 kr i 24 månader). Däremot bestrids under alla förhållanden att omkostnadsersättningen om 25 000 kr ska utgå, eftersom Christian Ott de facto aldrig flyttade till Stockholm och därmed inte hade några kostnader för etablering.

Vidare bestrids att något skadestånd kan utgå enligt principen om culpa in contrahendo/contractu. Det fanns ingen sådan lojalitetsplikt som Christian Ott anger. Om en sådan lojalitetsplikt ska anses ha funnits bestrids att Hans Hanssons kontakter innebar ett brott mot denna plikt. Vidare saknas adekvat kausalitet mellan Stockholms universitets agerande och Åbo universitets uppsägning av anställningsavtalet. Adekvat kausalitet saknas också till den skada Christian Ott uppger sig ha lidit i form av omskolningskostnader.

UTVECKLING AV TALAN

Christian Ott

När han ansökte till Stockholms universitet var han helt öppen med vad som hänt honom på Caltech. Den 21 december 2017 fick han erbjudandet från Stockholms universitet och dagen därpå accepterade han villkoren. Därmed ingicks stipendieavtalet. Samma dag fick han också ett mejl från Hans Hansson som välkomnade honom till Nordita.

Efter att stipendieavtalet ingåtts uppstod, kopplat till den pågående s.k. me too-kampanjen, ryktesspridning kring Christian Ott på sociala medier avseende de tidigare händelserna på Caltech. Hans Hansson kontaktade i anledning därav utomstående personer, förmodligen på Caltech, vilket resulterade i Stockholms universitets hävning av avtalet. Stockholms universitet har inte ens gjort gällande att de haft en giltig grund för sin hävning.

När Stockholms universitet erbjöd Christian Ott att lösa den uppkomna situationen genom att han i stället erbjöds en anställning vid Åbo universitet var Christian Ott positiv. Det rörde sig till och med om en mer kvalificerad tjänst än den position han skulle haft i Stockholm. Vid mötet den 29 januari 2018 uttryckte Christian Ott också sin positiva inställning, men var samtidigt tydlig med att han inte var beredd att släppa stipendieavtalet bara genom att han erbjöds tjänsten i Åbo. Han kände oro för att det

som hänt i Stockholm skulle kunna upprepas i Åbo och ville säkerställa att han verkligen fick påbörja tjänsten i Åbo. Enligt hans uppfattning fanns det i och för sig inget hinder mot att stipendieavtalet skulle kunna löpa parallellt med Åboavtalet, även om hans tanke var att han – efter att ha kommit igång i Åbo – inte skulle rikta några krav mot Stockholms universitet i anledning av stipendieavtalet.

Ersättningen från Stockholms universitet enligt stipendieavtalet skulle vara skattefri. Av uppgifter från Skatteverkets hemsida framgår att det vid en skattefri ersättning inte kan vara fråga om krav på någon motprestation från den som mottar stipendiet. Av detta kan slutsatsen dras att det inte fanns något krav på att Christian Ott skulle vara på plats i Stockholm.

Christian Otts uppfattning är att han vid mötet den 29 januari 2018 påbörjade diskussionerna angående en förlikning men att något färdigt förlikningsavtal inte kom till stånd. För detta hade krävts att tjänsten i Åbo också blev verklighet. Han har därmed inte avstått från sin möjlighet att kräva skadestånd av Stockholms universitet för dess vårdslösa hävande av stipendieavtalet. För kontraktsbrottet har Christian Ott, utöver den vitsordade ersättningen, även rätt till ersättning för omkostnader om 25 000 kr. Han hade hunnit besöka och ordna boende i Stockholm och har därför haft sådana kostnader som avsågs i stipendieavtalet.

Efter att han skrivit på Åboavtalet gjorde sig aktivister hörda även i Åbo och Åbo universitet sa upp avtalet innan han hunnit tillträda. Därefter har han inte kunnat få någon anställning inom det forskningsfält där det tagit honom 20 år att bygga upp sin karriär. Han har för avsikt att försöka försörja sig som frilansande dataspecialist och behövde för detta genomgå en sex månader lång utbildning.

Stockholms universitet

Efter att Hans Hansson den 13 januari 2018 meddelat Christian Ott att Stockholms universitet inte kunde stå kvar vid stipendieavtalet påbörjades ett intensivt arbete med

att hitta en lösning som kunde fungera som kompensation för Christian Ott. Nordita hade upparbetade kontakter med Åbo universitet som resulterade i att de erbjöd Christian Ott en tjänst där.

Mötet den 29 januari 2018 föregicks av mejlkorrespondens mellan Hans Hansson och Christian Ott, av vilken det framgår att Christian Ott var positiv till anställningen i Åbo och att syftet med mötet var att hitta en lösning. Vid mötet visade Hans Hansson på sin dator ett färdigt anställningsavtal från Åbo universitet – det enda som saknades var Christian Otts namnteckning. När mötet avslutades skakade Christian Ott och Hans Hansson hand på den träffade överenskommelsen. Det var ingen tvekan om att den gemensamma partsviljan var att en förlikning nu ingåtts. Detta bekräftades av att Christian Ott bara någon dag senare undertecknade avtalet med Åbo universitet. I och med detta hade Christian Ott inte längre några möjligheter att framställa anspråk på Stockholms universitet i anledning av stipendieavtalet.

Det är självklart att stipendieavtalet också krävde en motprestation av Christian Ott och att det därmed är uteslutet att Christian Ott samtidigt med detta avtal skulle ha kunnat vara anställd vid ett annat universitet.

BEVISNING

Christian Ott har hörts under sanningsförsäkran. Vittnesförhör har på Stockholms universitets begäran hållits med Hans Hansson och Marie Högström.

Båda parter har därutöver åberopat viss skriftlig bevisning.

DOMSKÄL**Skadestånd i anledning av hävningen av stipendieavtalet**

För prövningen av om något skadestånd ska utgå i anledning av att stipendieavtalet hävts är av avgörande betydelse om parterna – som Stockholms universitet gjort gällande – träffat ett förlikningsavtal som innebär att Christian Ott, genom att acceptera den erbjudna tjänsten vid Åbo universitet, avstått från att rikta några krav mot Stockholms universitet baserade på stipendieavtalet. Enligt denna överenskommelse skulle alltså Åboavtalet ersätta stipendieavtalet. Som ovan konstaterats är det Stockholms universitet som har bevisbördan för att ett avtal med sådant innehåll har träffats.

I målet är ostridigt att något skriftligt förlikningsavtal inte kommit till stånd, utan Stockholms universitet gör gällande att en muntlig överenskommelse träffades vid mötet den 29 januari 2018, vilken följdes upp och slutfördes genom Christian Otts undertecknande av anställningsavtalet i Åbo. Parterna synes förvisso överens om att syftet med det aktuella mötet var att försöka nå en förlikningslösning. Christian Ott har också bekräftat att han var positiv till en lösning som innebar att han erbjöds en tjänst vid Åbo universitet. Hans uppfattning är dock att inget färdigt avtal med det innehåll som Stockholms universitet gör gällande kommit till stånd.

Till styrkande av det muntliga avtal som görs gällande har Stockholms universitet främst åberopat vittnesförhören med Hans Hansson och Marie Högström. Båda vittnena har uppgett att de uppfattade mötet som ett avslut på förlikningsförhandlingarna, förutsatt att Christian Ott skrev på anställningsavtalet i Åbo, och att parterna vid slutet av mötet skakade hand som en bekräftelse på detta. Av deras förhör har dock inte framgått att det var något som faktiskt uttalades vid mötet, så att det därmed stod klart att även Christian Ott ansåg att förlikningsavtalet var ingånget samma stund som han skrev på Åboavtalet. Någon uttalad gemensam partsvilja kan alltså inte anses klarlagd utifrån vad som sades vid mötet.

Stockholms universitet har till stöd för att förlikningsavtalet träffades på det sätt man gjort gällande även anfört den omständigheten att Christian Ott inte kunde ha stipendieavtalet löpande samtidigt med Åboavtalet. Mot bakgrund av att det är ostridigt i målet att Stockholms universitet hade hävt stipendieavtalet redan innan Åboavtalet skrevs på har detta resonemang enligt tingsrättens mening vissa luckor. Oaktat detta kan konstateras att det under alla förhållanden inte är visat i målet att det fanns något som hindrade att parterna ingick en förlikning som innebar att Christian Otts uppgivande av möjligheten att rikta krav mot Stockholms universitet var kopplad till någon senare händelse än själva undertecknandet av Åboavtalet, exempelvis tillträddandet av tjänsten.

Vidare har av utredningen i målet framgått att den förlikning som diskuterades, förutom tjänsten i Åbo, också skulle innefatta en betalning från Stockholms universitet till Christian Ott på 30 000 kr. Av vittnesförhören med Hans Hansson och Marie Högström har framgått att denna betalning dock inte kommit till stånd, eftersom det i den delen skulle upprättas ett skriftligt kontrakt. Denna omständighet talar enligt tingsrättens mening med viss tyngd mot påståendet att ett färdigt förlikningsavtal förelåg mellan parterna efter mötet den 29 januari 2018.

Sammanfattningsvis innebär resonemanget ovan att tingsrätten inte anser att Stockholms universitet lyckats bevisa att ett förlikningsavtal träffats mellan parterna, innebärande att Christian Ott i samband med att han skrev på anställningsavtalet i Åbo avsåg sig rätten att rikta anspråk mot Stockholms universitet i anledning av stipendieavtalet. Vid detta förhållande är det ostridigt att hävningen av stipendieavtalet saknade giltig grund och att skadestånd ska utgå med 726 000 kr. Käromålet ska alltså bifallas i denna del.

Tingsrätten anser däremot inte att Christian Ott förmått visa att han haft kostnader för sin etablering i Stockholm och att även ett belopp om 25 000 kr därför ska utgå. I denna del ska talan alltså ogillas.

Skadestånd i anledning av culpa in contrahendo/contractu

Det är Christian Ott som har bevisbördan för att det föreligger en skadeståndsskyldighet i anledning av illojalt agerande från Stockholms universitets sida på sätt som gjorts gällande i målet. Christian Ott ska alltså, för att vinna framgång i denna del, styrka förekomsten av en skadeståndsgrundande handling, förekomsten av skada och orsakssambandet mellan dessa.

Den skadeståndsgrundande handling som gjorts gällande är att Hans Hansson, efter att stipendieavtalet ingåtts, tagit kontakter med utomstående aktörer och diskuterat Christian Ott. Det kan konstateras att Hans Hansson förvisso uppgett att han haft samtal med personer ”inom området” och att dessa rörde Christian Ott. Det har dock inte närmare klarlagts vilka kontakter det rörde sig om och vad samtalen närmare avsåg. Att dessa kontakter skulle utgöra ett illojalt agerande gentemot Christian Ott som kan grunda en rätt till skadestånd är därmed inte visat.

Vidare anser tingsrätten inte att Christian Ott lyckats bevisa något adekvat orsakssamband, vare sig mellan Stockholms tingsrätts agerande och Åbo universitets hävning av anställningsavtalet eller mellan hävningarna från Stockholms och Åbo universitet och det uppgivna förhållandet att Christian Ott inte längre kan arbeta inom sitt forskningsfält, varför en omskolning varit nödvändig.

Av det anförda följer att Christian Otts krav på skadestånd i denna del ska ogillas.

Sammanfattning

Tingsrättens prövning leder således fram till att Stockholms universitet, för hävningen av stipendieavtalet, ska betala skadestånd till Christian Ott med 726 000 kr jämte yrkad (och vitsordad) ränta. Talan ska i övriga delar ogillas.

Rättegångskostnader

Huvudregeln i fråga om rättegångskostnader är enligt 18 kap. 1 § rättegångsbalken att den part som förlorar målet ska ersätta motparten hans eller hennes rättegångskostnad, om inte annat är stadgat. Enligt 18 kap. 4 § första stycket rättegångsbalken kan kostnaderna kvittas eller jämkas när det i samma mål finns flera yrkanden och parterna vinner ömsom eller om en parts yrkande bifalls endast delvis. Om parten har förlorat endast i ringa mån kan rätten bortse från förhållandet när kostnaderna bestäms.

Christian Ott vinner i princip fullt bifall avseende den del av hans talan som avser skadestånd på grund av avtalsbrott, men förlorar den del som avser övrigt skadestånd. Den senare omfattar – som Christian Otts talan kommit att slutligt bestämmas – endast en mindre del av det sammanlagt yrkade beloppet. Tingsrätten kan dock konstatera att denna del av det yrkade skadeståndet under en stor del av målets handläggning beloppsmässigt avsett ett betydligt högre belopp än det skadestånd som baserats på avtalsbrottet och att en relativt stor del av målets förberedelse avsett frågor kopplade till detta. Sammanfattningsvis anser tingsrätten att förhållandena är sådana att vardera parten själv ska stå sin rättegångskostnad.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga](#) (TR-02)

Överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha kommit in till tingsrätten senast den 10 juni 2019. Prövningstillstånd krävs.

Karin Walberg

Hur man överklagar

Dom i tvistemål, tingsrätt

TR-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandet har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Det är inte säkert att du kan lägga fram nya bevis. Vill du göra det ska du förklara varför du inte lagt fram bevisen tidigare.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att motparten ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.